

343

Besluit van 25 juni 1993, houdende bepalingen betreffende maaltijdvergoeding bij overwerk door burgerlijke ambtenaren bij het Ministerie van defensie (Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk burgerlijke ambtenaren defensie)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Defensie van 1 februari 1993, nr. PAV2210/93002671;

Gelet op de artikelen 125, eerste lid, en 134, eerste lid, van de Ambtenarenwet 1929;

De Raad van State gehoord (advies van 29 maart 1993, nr. WO7.93.0070);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Defensie van 16 juni 1993, nr. PAV2210/93008954;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. Onze Minister
Onze Minister van Defensie;
- b. bevoegde gezag
de bij koninklijk besluit of door of vanwege Onze Minister als zodanig aangewezen autoriteit;
- c. ambtenaar
degene die ambtenaar is in de zin van het Burgerlijk ambtenarenreglement defensie of werknemer in de zin van het Arbeidsovereenkomstenbesluit;
- d. een maaltijd
een eenvoudige warme maaltijd, bestaande uit ten minste een hoofdschotel;
- e. een maaltijd van overheidswege
een maaltijd, al dan niet tegen betaling van rijkswege verstrekt, of door bemiddeling van het bevoegde gezag voor rekening van het Rijk verstrekt;
- f. overwerk
hetgeen daaronder wordt verstaan in het Bezoldigingsbesluit burgerlijke ambtenaren defensie.

Artikel 2

1. Indien de dagelijkse werktijd van de ambtenaar op de dag waarop overwerk wordt verricht, met ten minste twee overwerkuren wordt verlengd en het dienstbelang naar het oordeel van het bevoegde gezag dientengevolge niet toelaat, dat hij zijn maaltijd op de hiervoor bestemde tijd op de voor hem gebruikelijke plaats nuttigt, gelden de in de volgende leden vermelde regels.

2. Aan de ambtenaar wordt zo mogelijk een maaltijd van overheidswege verstrekt, met dien verstande dat indien hij hiervoor heeft moeten betalen, hem de gemaakte kosten worden vergoed tot ten hoogste het bedrag van de vergoeding berekend op de voet van het derde lid, onder a.

3. Indien een voorziening als bedoeld in het tweede lid niet mogelijk is, ontvangt de ambtenaar:

a. die aantoonbaar een maaltijd in een daarvoor bestemde gelegenheid heeft genuttigd en betaald, een vergoeding gelijk aan de vergoeding voor een avondmaaltijd bij dienstreizen in Nederland ingevolge het Reisbesluit binnenland burgerlijke ambtenaren defensie;

b. die niet aantoonbaar een maaltijd in een daarvoor bestemde gelegenheid heeft genuttigd en betaald, het bedrag van de dagcomponent, als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Reisregeling binnenland burgerlijke ambtenaren defensie.

Artikel 3

Het besluit is niet van toepassing voor zover een andere regeling in vergoeding van de in dit besluit bedoelde kosten voorziet.

Artikel 4

1. Onze Minister is bevoegd van de bij dit besluit gestelde regels af te wijken in gevallen waarin deze regels naar zijn oordeel niet of niet naar redelijkheid voorzien.

2. Onze Minister is bevoegd dit besluit op overeenkomstige wijze toe te passen voor met overwerk vergelijkbare situaties.

Artikel 5

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 april 1993.

Artikel 6

Dit besluit wordt aangehaald als het Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk burgerlijke ambtenaren defensie.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Defensie
Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 10 augustus 1993, nr. 150

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 25 juni 1993

Beatrix

De Minister van Defensie,
A. L. ter Beek

Uitgegeven de *dertiende* juli 1993

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

ALGEMEEN

Inleiding

Het arbeidsvoorwaardenoverleg bij Defensie is, overeenkomstig dat wat voor de gehele overheid geldt, reeds een aantal jaren in ontwikkeling en beweegt zich naar het zogenaamde sectoraal overlegmodel, waar het georganiseerd overleg bij Defensie een deel van uit maakt. Het betreft hier een gedeelte van de ontwikkelingen die ook wel als «normalisering» van de arbeidsverhoudingen bij de overheid worden aangeduid. In december 1992 is met de centrales van overheidspersoneel een nieuw overlegstelsel voor de overheid overeengekomen. Dit nieuwe overlegstelsel leidt tot een vrijwel volledige decentralisatie van het arbeidsvoorwaardenoverleg naar een achttal sectoren, waaronder de sector Defensie. De invoering van het sectorenmodel is geleidelijk tot stand gekomen. Verwezen wordt voor de aanloop naar dit overlegmodel naar de schets voor het nieuwe overlegstelsel (brief van de minister van Binnenlandse Zaken van 30 december 1987, kamerstukken II, 1987/88, 20 402, nr. 1) en de protocollen voor het Centraal Georganiseerd Overleg Militairen (CGOM) inzake de proefneming met het arbeidsvoorwaardenoverleg 1989 (verlengd voor 1990).

Hoewel in formele zin het CGOM nevensgeschikt is aan het centraal georganiseerd overleg in ambtenarenzaken (CGOA), heeft de centrale commissie georganiseerd overleg militairen (CCGOM) in de hiervoor geschetste aanloopfase steeds de rol van «sectorcommissie militairen» vervuld. Zo is in de periode 1989 tot en met 1992 over de algemene salarisontwikkeling en de algemene arbeidsduur nooit in het CGOM, maar steeds in het CGOA overleg gevoerd. De werkverhouding CGOA-CGOM verliep dus steeds langs de lijn van «centraal overleg» versus «sectoroverleg».

Thans is de fase bereikt waarin de geschetste voorlopige werkwijze voor het arbeidsvoorwaardenoverleg bij de gehele overheid een meer definitieve verschijningsvorm krijgt. Dit geschiedt op de eerste plaats door middel van een vrijwel volledige decentralisatie van het arbeidsvoorwaardenoverleg, onder andere naar de sector Defensie.

In de kern komt het er op neer, dat met uitzondering van het overleg over de aanspraken bij ziekte en werkloosheid voorzover deze overeen komen met de wettelijke aanspraken voor werknemers in de marktsector, en met uitzondering van de pensioenen, de aanspraken bij arbeidsongeschiktheid alsmede het wettelijke VUT-regime, het arbeidsvoorwaardenoverleg volledig sectoraal zal worden gevoerd. De omvang van de decentralisatie is gebaseerd op een voor de gehele overheid geldend protocol, dat door de minister van Binnenlandse Zaken en de centrales van overheidspersoneel in het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA) gezamenlijk op 10 februari 1993 tot stand is gebracht.

De afbakening van de sector Defensie is gewijzigd. In het kader van de hiervoor genoemde proefneming, betrof het sectoroverleg Defensie uitsluitend het militair personeel (militair beroepspersoneel en dienstplichtigen). Het doel van de decentralisatie is de afzonderlijke overheids-werkgevers een grotere verantwoordelijkheid te geven voor het arbeidsvoorwaardenbeleid. Vanaf de aanvang van de discussie over de hernieuwde indeling van de sectoren heeft ondergetekende zowel in de

richting van de twee partijen in het CGOA, als in de richting van de Staten-Generaal in de memories van toelichting van de opeenvolgende begrotingen voor 1990 e.v. te kennen gegeven dat het bij het Ministerie van Defensie te werk gestelde burgerpersoneel deel zou moeten uitmaken van de sector die in de nieuwe situatie onder zijn rechtstreekse verantwoordelijkheid zou komen te vallen (kamerstukken II 1990/1991, 21 800 hoofdstuk X, nr. 2, p. 22; kamerstukken II 1991/1992, 22 300 hoofdstuk X, nr. 2, p. 38; kamerstukken II 1990/1991, 21 991, nrs. 2-3, p. 168). Het hoofdmotief was komen tot een verbeterde bedrijfsvoering. Daarnaast was er sinds geruime tijde een groeiend onbegrip te constateren, niet alleen bij delen van de organisatie, maar ook bij de verschillende categorieën personeel wat betreft de verschillen in rechtspositie als gevolg van de uitwerking van de voor hen geldende verschillende regels bij overigens gelijke werkomstandigheden. Op dit laatste aspect heeft de Maatschappelijke Raad van de Krijgsmacht expliciet gewezen in zijn rapport nr.16.

Teneinde een draagvlak te creëren, zijn naast de besprekingen in het CGOA gelijktijdig gesprekken gevoerd zowel met vertegenwoordigers van de militaire belangenverenigingen deelnemend aan het Centraal Georganiseerd Overleg Militairen (CGOM), als met die van de centrales van overheidspersoneel vertegenwoordigd in de Bijzondere Commissie voor het Burgerpersoneel van Defensie (BCBPDef). De vertegenwoordigers van de centrales van overheidspersoneel in het CGOA hebben op 16 december 1992 bij de meer definitieve inrichting van het overlegstelsel ermee ingestemd behalve het militair personeel ook het burgerpersoneel in de sector Defensie onder te brengen. Door deze integratie van het overleg, zal de noodzakelijke samenhang in het arbeidsvoorwaarden- en personeelsbeleid voor de verschillende categorieën personeel binnen de Defensie-organisatie beter dan tot nu toe kunnen worden verwezenlijkt. Het burgerpersoneel maakte tot nu toe nog deel uit van de sector burgerlijk rijkspersoneel.

Het functioneren van de nieuwe overlegstructuur

De gewijzigde afbakening maakt een nadere afstemming van de bestaande overlegniveaus en overlegforums voor militair personeel en burgerpersoneel noodzakelijk. De CCGOM verdwijnt als overlegcommissie, zij het uiteraard met handhaving van het daarbij behorende overlegniveau. Aan de op hoofdstuk XI (art. 113 e.v.) van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR, Stb. 1931, 248) gebaseerde, op de gehele defensie-organisatie gerichte, bijzondere commissie burgerpersoneel Defensie (BCBP-Defensie) is, door het onderbrengen van het burgerpersoneel in de sector defensie, evenmin nog behoefte; als overlegniveau noch als overlegforum. De BCBP-Defensie houdt dus op te bestaan. Voor de CCGOM en de BCBP-Defensie treedt de sectorcommissie Defensie in de plaats. Deze sectorcommissie vervult tevens de taak die de CCGOM had als nevensgeschikt overlegforum aan de CCGOA, zolang de CCGOA nog deel uit maakt van het overlegstelsel bij de overheid.

Het nieuwe sectorenmodel legt voor wat betreft de structuur van de arbeidsvoorwaardenonderhandelingen een basis voor onderhandelingen over één pakket arbeidsvoorwaardelijke maatregelen voor alle personeelscategorieën in de sector Defensie. De onderhandelingen worden gevoerd met de vier centrales van overheidspersoneel en de verenigingen die (merendeels) dienstplichtigen vertegenwoordigen. Het is wenselijk om de onderhandelingen op één plaats te initiëren en op één plaats af te ronden. De sectorcommissie zal tegen die achtergrond voor

wat betreft het arbeidsvoorwaardenoverleg functioneren als de formele «onderhandelingstafel» voor de sector. Aangezien de centrales van overheidspersoneel in de sectorcommissie zowel het militair personeel als het burgerpersoneel vertegenwoordigen kan aldus in het jaarlijkse arbeidsvoorwaardenoverleg met de sectorcommissie defensie met één overlegpartner in één overlegforum over één samenhangend pakket worden onderhandeld, waarbij overeenstemming moet worden bereikt over wijzigingen – zowel in «positieve» als in «negatieve» zin – van de arbeidsvoorwaarden. Hierdoor kan een pakket tot stand komen in een goede afweging van ieders belangen en gericht op de voor de arbeidsorganisatie defensie geldende prioriteiten.

Aanpak

De (wijzigingen in) algemene maatregelen van bestuur voor het burgerpersoneel van defensie ter uitvoering van artikel 125 van de Ambtenarenwet 1929 kwamen tot nu toe onder verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken tot stand. Vanaf 1 april 1993 zal de Minister van Defensie voor het bij het Ministerie van Defensie te werk gestelde burgerpersoneel de verantwoordelijke bewindspersoon zijn voor het te voeren personeelsbeleid, in de meest ruime zin. Het onderhavige besluit beoogt te bewerkstelligen dat in het vervolg voor de defensie-ambtenaren op specifieke op Defensie toegesneden wijze uitvoering kan worden gegeven aan het gestelde in artikel 125 Ambtenarenwet 1929.

Wat betreft de materiële aanspraken van het burgerpersoneel Defensie beoogt dit besluit geen wijziging aan te brengen in de aanspraken zoals die op 1 april 1993 gelden voor het burgerlijk rijksoverheidspersoneel voorzover daar niet reeds een specifieke invulling per ministerie aan is gegeven.

Voor het onder het beheer brengen van de Minister van Defensie van de rechtspositie van de bij het Ministerie van Defensie (of daaronder vallende bedrijven of instellingen) werkzame ambtenaren geldt immers als uitgangspunt, dat per 1 april 1993, de datum waarop de herindeling van de sectoren geëffectueerd zal worden, er geen andere (materiële) wijzigingen optreden in de rechtspositie van de defensie-ambtenaren dan die welke rechtstreeks voortvloeien uit de sectorvorming. Gelet hierop zal dan ook de rechtspositie van de defensie-ambtenaren per 1 april 1993, zoals die laatstelijk is gewijzigd bij de formalisering van het arbeidsvoorwaardenpakket 1992 (besluit van 24 februari 1993, Stb. 1993, 143) zo veel mogelijk onverkort worden overgenomen; de afwijkingen zullen beperkt zijn tot verschillen in technische zin. Zo worden de bevoegdheden van de Minister van Binnenlandse Zaken toegekend aan de Minister van Defensie. De coördinerende bevoegdheden van eerstgenoemde minister zijn, aangezien daaraan voor de sector defensie die niet uit meerdere arbeidsorganisaties bestaat geen behoefte bestaat, daarbij niet overgenomen.

Weliswaar is met het onder de sector Defensie brengen van het burgerpersoneel beoogd, om op de duur waar dat mogelijk is een integratie van de rechtspositie van het militair personeel en het burgerpersoneel tot stand te brengen, maar dit zal gelet op de bestaande verschillen in structuur en inhoud moeten geschieden in een geleidelijk proces van harmonisatie en convergentie. Onder harmonisatie wordt daarbij verstaan het inhoudelijk op elkaar afstemmen van voorzieningen; convergentie is het streven om te komen tot dezelfde voorziening voor beide categorieën personeel. Sommige onderdelen van de rechtspositie zullen daarbij spoedig en met niet al te veel problemen geïntegreerd

kunnen worden, voor andere onderdelen daarentegen valt te verwachten dat dit proces een moeizaam verloop zal hebben. Het feit, dat de beide categorieën personeel tot één sector zullen behoren en het feit dat overleg over de arbeidsvoorwaarden in het vervolg in één forum plaatsvindt, waarborgt daarbij echter dat toekomstige ontwikkelingen in de arbeidsvoorwaarden van militair- en burgerpersoneel beter dan tot nu toe op elkaar afgestemd zullen zijn, zodat ook langs die weg een geleidelijk naar elkaar toe groeien van de beide rechtspositiestelsels wordt bewerkstelligd. In dat proces is het mogelijk voor de rechtspositie van de burgerambtenaren bij defensie een divergentie optreedt met de ontwikkelingen in de rechtspositie van de ambtenaren behorende tot de sector Rijk.

Voor de wijze, waarop de rechtspositie van het burgerpersoneel van Defensie in formele zin onder de sector Defensie zal worden gebracht, stonden in theorie drie wegen open.

Gelet op de beschikbare tijd was het – gelet op het hierboven geschetste proces van harmonisatie en convergentie – niet haalbaar om in dit stadium reeds één of meerdere besluiten waarin de rechtspositie van zowel het militair- als burgerpersoneel geïntegreerd is opgenomen, tot stand te brengen; een dergelijk besluit is immers het eindpunt van de ontwikkelingen die per 1 april 1993 in gang worden gezet. Derhalve moest uitgezien worden naar een oplossing, waarbij een duidelijke scheiding tussen de rechtspositie van de ambtenaren behorende tot de sector Rijk en die van de ambtenaren behorende tot de sector Defensie zou worden teweeggebracht en die tegelijkertijd kon dienen als een basis voor de verdere ontwikkelingen.

Het was denkbaar, om bij algemene maatregel van bestuur een voorziening te treffen, inhoudende dat de besluiten geldende voor de rijksambtenaar (tijdelijk) van toepassing blijven op het burgerpersoneel van de sector Defensie, tenzij bij algemene maatregel van bestuur anders wordt bepaald. De gewenste afwijkingen zouden steeds in een afzonderlijke algemene maatregel van bestuur worden vastgelegd. Aan deze optie kleeft echter een aantal bezwaren. In de eerste plaats leidt dit tot voorschriften, die wat hun samenhang betreft al snel tamelijk onoverzichtelijk worden. Gezien de tijd die nodig wordt geacht om te komen tot één regeling voor zowel burgerpersoneel als militairen, moet ervan worden uitgegaan dat deze situatie gedurende een aantal jaren zou voortbestaan. In de tweede plaats komt dan het doel van de sectorvorming, een duidelijke scheiding van verantwoordelijkheden, niet goed uit de verf. Er blijft immers een vorm van inhoudelijke afhankelijkheid bestaan. Wanneer namelijk als gevolg van het arbeidsvoorwaardenoverleg in de sector Rijk een bepaalde wijziging van de besluiten wordt geïnitieerd, bestaat steeds dadelijk een noodzaak om te bezien, of deze wijziging voor het defensiepersoneel gevolgd moet worden, of dat bij algemene maatregel van bestuur de oorspronkelijke tekst als geldend voor het defensiepersoneel moet worden vastgelegd. Dit legt dan weer een last op het arbeidsvoorwaardenoverleg in de sector Defensie.

Derhalve is in overleg met de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie gekozen voor een andere wijze, namelijk het opnieuw integraal vaststellen van de inhoud van de rechtspositiebesluiten als slechts op de ambtenaren van Defensie toepasselijke besluiten, echter aangepast aan de gewenste toedeling in bevoegdheden. Hierbij zijn materieel geen andere wijzigingen in de besluiten aangebracht dan strikt noodzakelijk waren voor de sectorvorming. Met deze besluiten als uitgangspunt kan langs de hierboven aangegeven geleidelijke weg van harmonisatie en convergentie gewerkt worden aan de gewenste integratie van de rechts-

positie van het burgerpersoneel en het militair personeel van Defensie tot één rechtspositiebesluit.

De rechtspositionele regelingen die thans van toepassing zijn op het burgerpersoneel van defensie zijn, voorzover deze het karakter van een «sector Rijk» gebonden regeling hadden, vertaald in een overeenkomstig voor defensie geldend besluit. Het betreft hier in de eerste plaats het Besluit georganiseerd overleg sector defensie en het Burgerlijk ambtenarenreglement defensie. In deze beide besluiten tezamen is de materie opgenomen die is geregeld in of samenhangt met het Algemeen Rijksambtenarenreglement, waarbij het Besluit georganiseerd overleg sector Defensie de plaats inneemt van hoofdstuk XI van het ARAR. Voorts het Bezoldigingsbesluit burgerlijke ambtenaren defensie, bevattende de materie die samenhangt met het Bezoldigingsbesluit burgerlijke rijksambtenaren 1984 (BBRA) benevens enkele kleinere besluiten. Het betreft het Besluit betaling emolumenten burgerlijke ambtenaren defensie, het Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk burgerlijke ambtenaren defensie, het Telefoonkostenbesluit burgerlijke ambtenaren defensie. Dan is er het Interimbesluit ziektekosten burgerlijke ambtenaren defensie, het Verplaatsingskostenbesluit burgerlijke ambtenaren defensie en een tweetal besluiten betrekking hebbende op reiskosten, het Reisbesluit burgerlijke ambtenaren defensie en het Reisbesluit binnenland burgerlijke ambtenaren defensie. Ook voor de post-actieve aanspraken zal een aantal besluiten tot stand worden gebracht. Het betreft hier het Wachtgeld- en uitkeringsbesluit burgerlijke ambtenaren defensie bij privatisering, het Besluit uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag burgerlijke ambtenaren defensie, het Wachtgeldbesluit burgerlijke ambtenaren defensie, het Besluit aanvulling arbeidsongeschiktheidsuitkering burgerlijke ambtenaren defensie en het Uitkeringsbesluit burgerlijke ambtenaren defensie. Voor de inhoud wordt verwezen naar de toelichting bij de desbetreffende besluiten.

Inhoud van het ontwerp

In dit besluit is uitgegaan van de tekst van het Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk zoals die per 1 april 1993 luidt. Dat houdt in, dat daarin verwerkt zijn de wijzigingen naar aanleiding van het arbeidsvoorwaardenoverleg sector Rijk die per 1 april 1993 in werking zijn getreden.

De Minister van Defensie,
A. L. ter Beek